

de Skor
jaargang 1 nr. 4

1982

INHOUD

-Bibliotheek; mededeling } <i>bestuur</i>	1
-Programma	1
-Zeetrek telling - <i>Frits-Jan Maas</i>	2
-Landtrek-telpost; mededeling <i>Dick Schermer</i>	4
-De dagelijkse route van wadvogels <i>Marnik Leopold</i>	5
-Ceres <i>MARCEL GROENENDAAL</i>	8
-Bibliotheek - <i>bestuur</i>	19
-Vrije vogelreservaten <i>HANS WITTE</i>	20
-Waarnemingenrubriek <i>ADRIAN DIJKSEN</i>	21
-Bestuur	24

LEZENSWAARDIG.

In iedere volgende Skor wil ik vermelden welke boekjes en verslagen naar de vogelwerkgroep zijn toegestuurd. Ieder lid kan één of meer boekjes bij mij afhalen om te lezen. Ze moeten wel weer terugkomen. Een lijstje van wat er nu is, is te vinden-in deze Skor op pagina 19.

Dick Schermer.

PROGRAMMA.

- 24 sept. (=vrijdag) 20.00 u. Dude ULO: lezing van C. Swennen over onderzoek aan scholeksters.
Na afloop discussie over vrije vogelreservaten (pag. 20)
- 26 sept. (=zondag). Herkenningsstocht steltlopers o.l.v. Cor, bij de Mokbaai. Vertrek 14.00 u., bewakershut De Geul.
De eerdere aankondiging van 29 sept. was fout.

Voor het komende seizoen zijn nog internationale wadvogeltellingen te verwachten op de volgende (voorlopige) data: 16/17 oktober, 16/17 januari, 26/27 maart en 14/15 mei. Er bestaat een kans dat er nog 1 of 2 data afvallen, of gewijzigd worden.

LEIDING.

Voor velen is de zomer een tijd van vermaak en plezier, een sorgewinterde zeetrekter echter vindt dit tijdvak weinig windend (de af en toe het kijkerbeeld binnendobberende en onpleess vrouwtjes even buiten beschouwing gelaten). Vele interessante vogelsoorten hebben onze kustwateren verlaten en hun plaats is ingenomen door hinderlijke windsurfers en catamarans. Om te voorkomen dat zeetrekters vervelend gaat worden, dient het verwachtingspatroon van de teller wat bijgesteld te worden en wel zodanig dat je aan zwarte zeeëenden en vladieven weer genoeg belooft en een jan van gent weer een ongekennde sensatie. Terug naar af, dus.

Voor het beknopte chronologische overzicht van wat in juni en juli ondanks alles toch nog langs vloog, eerst nog dit: tussen juni en 26 juli werden 44 teluren gemaakt (op 3 uurtjes van de gebr. Witte na, alle van ondergetekende).

OVERZICHT JUNI-JULI

1982. Juni was dit jaar wel bijzonder tam, slechts enkele losse waarnemingen zal ik noemen: 4-6: 1 wespendif 2, op 13-6 1 noordse stormvogel N en op deze dag ook 3 middelste zaagbekken 2, op 19-6 een 2^e jaars drie-teenmeeuw 2 en tot slot op 20-6 maar liefst 12 jan van genten N in 1 uur. Juli begon vrij aardig met op de 4^e een kleine jager N, terwijl vooral op 6 en 7 juli behoorlijk sterke trek van

zwarte zeeëenden naar zuid te zien was (6 juli: 951 2 in 3 uur en 7 juli: 1154 2 in 3 uur). De hele maand trouwens waren zwarte zeeëenden iets talrijker dan in andere jaren. Op 3 en 4 juli werden resp. 3 en 1 zwarte stern opgemerkt, op 6 juli vloog een fuut naar zuid, ook was wat zuidwaartse trek van wulpen zichtbaar (op 6-7: 25 2 in 3 uur).

Gedurende deze maand passeerden af en toe groepjes bergeenden naar noord, ongetwijfeld onderweg naar het Grosser Knechtsand om daar te ruien (de meeste exx. op 19 juli: 32 N in 2 uur).

Op 8 juli vloog een groepje van 15 eidereenden langs, waarvan 1 ex. geringd was. Ook kwamen deze dag twee groepjes van 3 middelste zaagbekken langs naar zuid (een tamelijk gebruikelijk verschijnsel deze zomerwaarnemingen van middelste zaagbekken). Onder invloed van oostelijke wind trokken kokmeeuwen voorbij naar zuid, voornamelijk adulte en 2^e jaars vogels (bijv. op 8-7 191 2 in 2 uur). Vanaf de 8^e waren de eerste rosse grutto's weer terug en na deze dag passeerden regelmatig kleine aantallen steltlopers van verschillende soorten, in de loop van de maand nam het aantal rosse grutto's op het strand geleidelijk toe. Twee adulte futen vlogen naar zuid op 9-7; die dag ook 4 blauwe reigers noord. Deze maand werden tamelijk regelmatig mannetjes kuifeenden en soms mannetjes tafeleenden gezien (bijv. op 9-7 10 mannetjes kuifeend zuid en 2 mannetjes tafeleend noord).

Op 13 juli vlogen een adulte en een juveniele lepelaar over de telpost naar noord. Twee aalscholvers gingen richting zuid op 15 juli, hetzelfde deed die dag een man middelste zaagbek.

Zeer de moeite waard was de volwassen grijze zeehond die op de 15^e (was ook al op de 8^e aanwezig) rondzwom tussen de strekdammen. Op de 16^e juli vloog de 2^e kleine jager van deze maand naar noord, terwijl 2 adulte dwergmeeuwen de andere kant op vlogen. Het volgende vermeldenswaardige gebauren speelde zich af op 18 juli toen een alk (in zomerkleed) een uur lang op zee zat te zwemmen. Een volgende middelste zaagbek passeerde de telpost op 20-7: 1 vrouwtje zuid. Op 24 juli vlogen twee noordse stormvogels naar noord, evenals een kleine jager en twee pijlstaarten en 7 jan van genten; 3 exx. van deze laatste soort gingen ook naar zuid. Een wespendif vloog tot slot op de 24^e naar zuid.

Dit was alles.

Het weer heeft niet echt meegewerkt, geen goede zomerstorm uit west of een langdurige periode met oostenwind.

Wij hopen nu op een stormachtig najaar.....

Frits-Jan Maas
Rozendijk 24
1791 PE Den Burg
02220-3236

DE LANDTREK-TELPOST.

Nog even iets over onze plannen over de landtrektellingen (zie Skor 3). De plek waar we gaan tellen wordt de Nol van Bertus tussen de Muy en de Koog. Het is het hoge uitzichtduin over de Muy.

De data van de landelijke simultaantellingen zijn door de LWVT vastgesteld en zijn:

dag	datum	ochtendtelling	einde dagtelling
zaterdag	28 augustus	6.14 u. tot 8.14 u.	21.08 u.
„	11 september	6.36 u. tot 8.36 u.	20.36 u.
„	25 september	6.59 u. tot 8.59 u.	20.04 u.
„	9 oktober	6.23 u. tot 8.23 u.	18.32 u.
„	23 oktober	6.47 u. tot 8.47 u.	18.01 u.
„	6 november	7.12 u. tot 9.12 u.	17.34 u.
„	20 november	7.37 u. tot 9.37 u.	17.13 u.

Op deze dagen moeten minstens 2 uur in de ochtend worden geteld (de ochtendtelling). Maar er kan ook langer worden geteld met steeds perioden van 2 uur i.v.m. de verwerking.

Deze tellingen komen dus naast de data te staan die in de vorige Skor vermeld staan. (Dit betref de zondagen 8, 15, 22 en 29 augustus en die van 5, 12, 19 en 26 september).

Dick Schermer

DE DAGELIJKSE ROUTE VAN WADVOGELS.

Iedere Texelse vogelaar kent de geheel witte scholekster van de Mokbaai en alle Vlielandse vogelaars (en vele Texelaars) kennen de witte scholekster van het Westerse Veld. Beide vogels danken hun bekendheid niet alleen aan hun afwijkend gekleurde verenkleed, maar ook aan hun bijna absolute plaatstrouw: vrijwel tijdens elke laagwaterperiode zijn deze dieren op hun vaste plaats te vinden. Zouden ook alle normaal gekleurde scholeksters en andere wadvogels zo'n vaste dagelijkse routine vertonen? Wellicht kan deze vraag bevestigend beantwoord worden voor vogels in de broedtijd, die zoveel mogelijk tijd in of vlakbij hun territorium willen doorbrengen. De beide witte scholeksters zijn echter zomer en winter op hun vaste plek te vinden. Het is nauwelijks aan te nemen, dat deze plaatstrouw veroorzaakt wordt door witte veren, zodat ook vogels die niet individueel herkenbaar zijn, en ook dicht onder de wal fourageren, hun eigen stek zullen hebben. De vraag is nu of ook vogels die ver uit de kust fourageren - tot vele kilometers uit de wal - hun eigen voedselgebied kennen: de oriëntatie zal voor deze vogels immers veel moeilijker zijn.

Wij bemannen regelmatig een wadwet van het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, die geplaatst is op het Balgzand bij Den Helder op 2 á 3 km. uit de kust, zodat wij vaak gedurende meerdere dagen achtereen, verder uit de kust dan mogelijk is vanaf een dijk, eenzelfde stuk wad konden bekijken. Onderzoek naar gedrag van individuele vogels wordt in het veld uiteraard sterk bemoeilijkt doordat vogels van dezelfde soort te sterk op elkaar lijken om individueel herkenbaar te zijn, zodat we het moeten doen met gemerkte of afwijkend gekleurde dieren. Een tweede moeilijkheid is, dat veel vogels op het wad bij afgaand water de zich terugtrekkende waterlijn volgen. Deze vogels kunnen zo elk tij kilometers lange tochten maken (het Balgzand is ruwweg 10x10 km.) en hebben dus geen vaste fourageerplek, maar misschien wel een vaste route. Als dit zo is, dan moet zo'n vogel dagelijks op hetzelfde tijdstip (ten opzichte van laagwater) op dezelfde plek te vinden zijn.

Wij hebben dit voor verschillende individueel herkenbare vogels kunnen vaststellen. Allereerst waren daar onze 4 "huisfuten". Deze futen kwamen in het voorjaar dagelijks met de ebstroom mee door een gaul langs onze hut drijven, om enkele

en later -op de vloedstroom- opnieuw langs te komen. Omdat we die tijd rond de hut vrijwel nooit andere dan de 4 futen in geul zagen, nemen we aan, dat het hier om steeds dezelfde veren ging, die dagelijks dezelfde, logische route volgden: letterlijk de weg van de minste weerstand.

een vogel, die wel individueel herkenbaar was, was een -alweer- albino scholekster. Dit dier, dat iets geler was dan de albino's in Texel en Vlieland, verbleef in oktober en november 1981 op het Balgzand en kwam vele dagen achtereen bij opkomend water nog even rond onze hut fourageren om vervolgens door te vliegen naar de hoogwatervluchtplaats (hvp) op het Koolhoekschor. Dit gedrag werd dagelijks vertoond door vele honderden scholeksters en andere steltlopers, terwijl duizenden vogels, die terug kwamen van verderop gelegen platen, direkt naar de hvp vlogen.

een scholekster, die herkenbaar was aan een buitenlandse ring aan een van de poten, werd in maart/april 1981 elke dag rond hetzelfde tijdstip t.o.v. laagwater rond de hut waargenomen. Deze vogel verbleef hier dagelijks een korte tijd, om vervolgens verderop te gaan. Dagelijks werd bovendien door deze scholekster gecopuleerd met een mannetje. Als dit mannetje steeds dezelfde was, is ook deze vogel in deze periode steeds op "zijn" plek geweest (mede C. Swennen).

een andere afwijkend gekleurde scholekster, n.l. een vrijwel geheel zwart of melanistisch ex., werd door ons waargenomen op den 26 april 1982. Beide keren zagen wij deze vogel tijdens het begin van de eb bij het afvliegen van de hvp en beide keren vloog dit dier omstreeks dezelfde tijd in dezelfde richting. Omdat het afvliegen van de hvp elk tij meer dan een uur duurt en de scholeksters over 180° in alle richtingen afvliegen, lijkt het er op dat deze vogel op beide waarnemingsdata, naar hetzelfde, verderop gelegen gebied vloog om te gaan fourageren. Dat deze vogel op de tussen gelegen dagen niet werd waargenomen, is niet verwonderlijk als men bedenkt, dat er in die tijd vele duizenden scholeksters op de hvp verbleven en een melanistische scholekster niet zo erg opvalt als een albino exemplaar,

bovendien waren we niet alle dagen op de hut aanwezig.

De laatste waarneming betreft een jonge bontbekplevier die op 23 juni 1982 ongeveer een half uur lang op zo'n 10 m. van de hut rond een mosselbultje scharrelde, enkele wormen at, enkele min. zijn veren schikte, een dutje deed, nog wat wormen at en wegvloog. Op zich geen bijzondere waarneming ware het niet dat de dag ervoor ook een jonge bontbekplevier op precies hetzelfde tijdstip t.o.v. laagwater op hetzelfde mosselbultje verbleef en dezelfde opeenvolging van gedragingen vertoonde. Omdat we rond onze hut bijna nooit bontbekken zien en dit zeker de eerste waarneming was van een jeng op deze plaats, betrof het vrijwel zeker hetzelfde individu. De volgende ochtend verlieten we de hut zodat we geen verdere waarnemingen hebben.

Al deze waarnemingen doen vermoeden dat vaste routes over het wad inderdaad kunnen bestaan bij wadvogels. Waarom zouden ze nu vaste plaatsen bezoeken en niet elk tij in een willekeurige richting vliegen om ergens op het uitgestrekte wad te gaan fourageren? Het is mogelijk dat het volgen van een vaste route of het fourageren in steeds hetzelfde gebied als gevolg heeft, dat de vogel zijn gebied of route bijzonder goed leert kennen, waardoor zijn fourageersucces zal stijgen; hij weet op den duur precies waar het meeste of het beste voedsel te halen valt, en hoe eraan te komen; verrassingen zijn vrijwel uitgesloten en ook zal zo'n vogel geen tijd verdoen met het zoeken naar goede voedselgebieden, wat wel het geval zou zijn als hij steeds ergens anders naar toe zou gaan. Zolang een vogel op zijn vaste route voldoende voedsel vindt zal hij deze blijven volgen en zo keert hij steeds met succes naar goede fourageerplaatsen terug. Te verwachten valt verder dat zo'n vogel op dagen dat het extra meezit en hij tijd over heeft ook andere plaatsen bezoekt, om zijn informatie te verzamelen over een groter gebied. Mocht er dan ooit iets misgaan met zijn dagelijkse route, dan kent zo'n dier de alternatieven en kan dan een andere route gaan volgen.

Mardik Leopold

CERES.

Van 1977 tot 1981 kwam ik bijna alle dagen twee keer langs dit gebiedje gefietst, 's ochtends op weg naar mijn werk, en 's avonds weer terug. Als het niet te donker was of te slecht weer, stopte ik er meestal even om met de kijker het plasje af te zoeken. Als het de moeite waard was, schreef ik het op. Zo heb ik nu enkele lijsten met cijfertjes; tegenwoordig komen er weinig meer bij omdat ik er minder vaak kom. Voor deze gegevens nu verouderen of in de vergetelheid raken is het misschien wel leuk er een artikeltje van te maken.

Als een bezoeker, die er niet bekend is, er op een willekeurige dag in het jaar eens een kijkje gaat nemen, is de kans groot dat hij het gebiedje ornithologisch gezien niet erg imponerend vindt; afgezien van een enkele meerkoet en wat badende meeuwen ligt het plasje er vaak nogal verlaten bij. In de rietkraag eromheen houden zich 's zomers wel wat kleine karekieten en een rietgors schuil en op het schapelandje ervoor zitten misschien enkele Kieviten en wat scholeksters, maar daar houdt het vaak mee op. Ik kan me dus bijv. wel voorstellen dat er een Texels raadslid is dat, doelend op Ceres, zegt, dat tegenwoordig elke plaswater die ergens blijft staan zo nodig een natuurgebied genoemd moet worden. Wie echter het gebiedje een tweede blik gunt, of liever er regelmatig eens kijkt, zal verbaasd zijn hoeveel vogels en in hoeveel verschillende soorten er wel niet op zo'n klein stukje passen.

Die vogelrijkdom is echter niet gelijk verdeeld over het hele jaar. Als ik mijn lijstjes doorkijk springt vooral de nazomer eruit, en dan nog niet eens in alle jaren. Bij een matige neerslaghoeveelheid valt het plasje n.l. in juli of augustus gedeeltelijk droog: op het slikrandje, tussen water en riet, is het blijkbaar goed teaven voor steltlopers en eenden, evenals in het ondiepe water daaraan grenzend. (Opmerking: vroeg genoeg is het kleine beetje water dat dan overblijft in het geheel niet zout!)

In de zomers van 1979 en 1980 viel er niets droog, en was er wat steltlopers betreft weinig te beleven. Goede jaren waren 1977, 1978 en 1981. Een andere periode die soms de moeite waard is, is het vroege voorjaar wanneer groepen eenden zoals brilduikers, de woelige Waddenzee tijdelijk ruilen voor het beschutte plasje, vnl. om er te baltsen.

Buiten deze twee perioden zijn er natuurlijk soms wel leuke waarnemingen te doen, maar meestal levert een bezoek dan toch weinig op.

Twee groepen vogels vallen het meest op qua soortenrijkdom en aantallen n.l. de steltlopers en de eenden.

24 soorten steltlopers werden er gesignaleerd, de meeste met een zeer duidelijke voorkeur voor de maanden (juli)-augustus-september-(october): de periode van droogvallen van het plasje. Kieviten en scholeksters werden ook steeds van maart tot juni gezien (want het zijn broedvogels ter plaatse); ze zaten dan op het door schapen beweide grasland, en niet in het plasje: in deze tijd is het water daar te diep! Watersnip, wulp, kluut en tureluur werden 's winters incidenteel aangetroffen op het gras of bij de dijksloot. Alle overige 18 soorten kwamen speciaal voor het slik/waterrandje, en verbleven er dan ook alleen maar van juli tot oktober, 9 soorten zelfs uitsluitend in augustus en/of september.

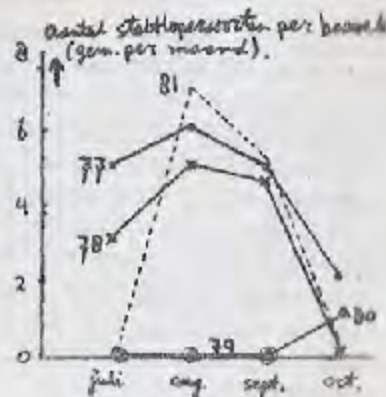
Van 1977 t/m 1981 heb ik 13 genoteerde bezoeken in de maand juli, 48 in aug., 43 in sept. en 27 in oct.. Maar liefst 70% van deze 131 tellingen dateert uit de goede jaren '77 en '78.

De tiendzaggse periode met het grootste aantal steltlopers (steeds gemiddeld over alle bezoeken in die decade), wordt voor de verschillende jaren aangegeven in nevenstaand tabelletje.

Opvallend zijn de slechte jaren '79 en '80 (hoge waterstand); verder dat de top in goede jaren valt in de 2^e sept-helft.

Bekijken we het aantal soorten steltlopers (zie fig.) dan blijkt er voor alle goede jaren een maximum te zijn in aug., zodat deze maand gekarakteriseerd wordt door vrij veel soorten maar in kleine aantallen, en sept. door iets minder soorten in juist iets grotere aantallen.

	beste decade	gemiddeld aantal
1977	II-sept.	32 exx.
1978	III-sept.	37 exx.
1979	III-sept.	2 exx.
1980	II-oct.	2 exx.
1981	II-sept.	45 exx.

Mislukte landingspogingen in de plas vanwege te diep water werden geregeld gezien (kievit, steenloper, kluut en tureluur). In al deze gevallen vlogen de beesten onverrichterzake weer weg.

De betreffende steltlopersoorten worden nu kort behandeld, alleen voor zover in de plas zelf aanwezig in juli-oktober. Kievit (40), watersnip (28), scholekster (25), grutto (25), kleine strandloper (15), zwarte ruiter (14) en kempaan (13) (tussen haakjes het max. aantal dat ooit werd waargenomen) zijn soorten die regelmatig en in wat grotere aantallen aanwezig zijn. Wulp (30), bonte strandloper (22), groenpoot (10), steenloper (6), oeverloper (4), en tureluur (2) zijn minder vaak en/of in kleinere aantallen te zien. Meer bijzondere soorten zijn krombekstrandloper (6), goudplevier (5), bosruiter (5), bontbekplevier (4), kluut (2), kanoet (2), kleine plevier (2), witgatje (1), silverplevier (1), regenwulp (1) en grauwe franjepoot (1).

Kieviten zijn zeer regelmatige gasten; ze waren bijv. in 1977 in zeker 75 % van alle gevallen present. Meestal minder dan 10, maar in sept. '78 vaak 10-20 exx.. Geen seizoensvoorkeur te zien (binnen genoemde 4 maanden). In 1979 en 1980 vrijwel geheel ontbrekend vanwege het hoge water, iets dat voor bijna alle volgende soorten steltlopers ook geldt; om dezelfde reden ontbreken ook bijna overal de oktoberwaarnemingen.

Watersnip. Vooral tegen het eind van het seizoen in steeds grotere aantallen aanwezig, zolang er plaats is. In '78 een maximum van 28 exx. op 27-9. In juli hoogstens 2 exx.
Scholeksters lijken hier een voorkeur te hebben voor het begin van het seizoen: vooral vóór half aug. het talrijkst, daarna slechts af en toe eens 1 of 2. In 1977 werden de meeste gezien, (vaak meer dan 10), in '78 hoogstens 7, in '81 nog minder.
Grutto's zijn eveneens vroeg in het seizoen het talrijkst: eind juli regelmatig meer dan 10. Vooral in 1978 4-25 exx. bijna steeds aanwezig tot 11 aug. Geen latere waarnemingen, uitgezonderd 1 ex. op 4 sept. 1981 (het enige ex. van dat jaar trouwens!).
Kleine strandlopers werden alleen in aug. en sept. gesignaleerd.

In 1977 slechts 5 maal (1-3 exx.) gezien, maar in 1978 aange troffen tijdens 50 % van alle sept.-bezoeken: meest 6-10 exx. In 1981 uitsluitend tussen eind aug. en half sept. met 1-5 exx. en toen ook in 75 % van de gevallen aanwezig.
Zwarte ruiters zijn er soms in juli al aanwezig (een enkel ex.), maar eind aug.-begin sept. af en toe wel meer dan 10! In de 2e septemberhelft nog maar eenmaal gezien.

Kemphanen werden tijdens 60 % van alle juli-sept bezoeken aangetroffen ('79 en '80 niet meegerekend), meestal minder dan 10. Eén latere waarneming: 1 ex. op 30-10 1978.

Wulp. Af en toe is er een enkel ex. aanwezig; er lijkt een voorkeur voor het naseizoen te zijn, want de soort werd gezien tijdens 0 %, 6 %, 20 % en 12 % van resp. de tellingen in juli, aug., sept. en okt. ('79 en '80 niet meegerekend). Steeds ging het om 1 ex., op de laatste datum (10 okt.) 2 exx., maar een opmerkelijke waarneming werd nog gedaan op 28-10-77, toen een groep van 30 exx. de plas in de avondschemering gebruikten op voor te verzamelen voor het slapen, tenzij Ceres zelf als slaapplekts fungeerde, maar daarvoor lijkt het toch wel wat te klein.

Bonte strandlopers waren in 1977 steeds present tussen 16 sept. (17 exx.) en 3 okt. (3 exx.), met als maximum 22 stuks.

In 1978 veel minder en alleen van eind aug. tot eind sept. 4 waarnemingen van 1-6 exx. In '81 slechts 2 maal 1 ex. (sept.).

Groenpootruiters waren het meest algemeen in aug. (50 % der gevallen); 1-4 exx. zaten er meestal, eenmaal zelfs 10! Er zijn veel minder sept-waarn. (25 %) en geen okt.-gegevens.

Krombekje. 6 exx. op 1 aug. 1977; 4 exx. op 5 sept., waarvan (?) 1 ex. blijvend tot 10 sept. ('81).

Steenlopers waren in 1977 vrij vaak aanwezig met 1-6 exx.; in 1978 6 waarnemingen; in 1981 1 waarneming maar een keer 1 ex. gezien.

Goudplevier. 1 ex. van 5-7 aug. 1977; in '81 regelmatig 1 of meer van 2-7 sept. (max. 5 exx.)

Bosruiter: In 1977 3 waarnemingen: 1 ex. op 1 aug., 5 exx. op 7 aug. en 2 exx. op 10 aug. 1978 gaf 1 ex. te zien op 8 sept.

Oeverloper: Vooral in juli en aug. vaak aanwezig (50 % der gevallen) met 1-4 exx.. 10-9-'81 was de laatste.

Bontbekken werden in aug. '77 twee maal gezien (1-2 exx.); verder alleen sept.-waarnemingen: 7 en 8 sept. '77 3 exx., 1 juv. ex. op 4 en 16 sept. '81; 4 exx. op 5 sept. '81.

Tureluur. Voor een in de omgeving zo gewone soort komt de tureluur eigenlijk maar weinig voor: slechts in 20 % der gevallen waren ze aanwezig en nooit meer dan 2 exx. Ik kon geen seizoensvoorkeur ontdekken. Alleen vóór half aug. '77 wel bijna steeds aanwezig.

Kluut. Alleen in 1978 2 maal gezien (max. 2 exx.).

Kanoeten leverden 2 waarnemingen op: 2 exx. 7 aug. '77, en 1 ex. 29 aug. '78.

Kleine plevier: 2 exx. waren aanwezig van 2 t/m 5 aug. 1977.

Witgatje: alleen in aug. en sept. enkele waarnemingen (beide ca. 10 % der bezoeken).

Zilverpleviers 1 ex. op 3 okt. 1977.

Regenwulp: 1 ex. op 8-8-77, op 10-10-77 en op 9-8-78.

Grauwe franjepoot: In 1977 1 ex. op 19 sept. en 1 ex. op 29 sept., zwemmend in de ondiepe waterstroek.

Ook grondeleenden vertoonden vaak hun grootste aantallen in de periode juli-okt. Op volgorde van talrijkheid (tussen haakjes weer het maximaal sangetroffen aantal): wilde eend (290), wintertaling (52), bergeend (9), slobbeend (7), pijlstaart (5), zomertaling (3) en smient (1).

Wilde eend. Deze overall algemene soort verwacht je ook meestal wel aan te treffen in ze'n plasje als Ceres. Toch is het voorkomen hier eigenlijk erg onregelmatig. In nov.-dec. worden ze er maar zelden gezien; van jan. tot juni in sommige jaren wel vaak, maar in andere weer veel minder. In 1978 bijv. dateert mijn eerste notitie pas van 31 juli! Hoewel ik me kan voorstellen dat ik niet elke wilde eend onmiddellijk genoteerd heb, en ik van de eerste helft van '78 maar 7 tellingen heb, is het toch duidelijk geen gewone soort! In het voorjaar van 1979 was de wilde eend in maart-mei op 50 % der bezoeken wel aanwezig met 1 of 2 exx., eenmaal zelfs 20 (6 maart). In jan.-febr. '80 bleken er bijna altijd 5-10 exx. te zitten, ook later in april-mei. In jan-mei 1981 tenslotte waren er soms wel 4-8 exx., in de helft der gevallen echter ook niets, tenzij in het riet verstopt! Of er in de periode juli-okt. veel zitten hangt eveneens sterk van het jaar af.

Goede steltloperjaren blijken de slechte wilde eendenjaren te zijn en andersom. Toch viel zelfs in de droogste jaren de plas nooit helemaal droog, maar kennelijk wordt het voor de wilde eend dan toch en aantrekkelijk: het liefst hebben ze in juli-sept. voldoende diep water om lekker te kunnen grondelen, maar ook wordt er veel gebaad en gerust in deze rui-tijd. Als de plas gedeeltelijk droog ligt zijn er veel meer verstoringen vanaf de slikrand, zoals loslopende honden en ook mensen. Misschien is dat wel de belangrijkste reden voor hun ontbreken. In 1977 werden ze alleen in sept. veel gezien, maar nooit veel. In 1978 slechts 3 maal gezien: 31 juli 2 exx., 9 okt. 1 ex. en 16 okt. 6 exx.. 1979 daarentegen was een top-jaar. Van eind juli tot eind-sept. altijd minstens 20 exx. aanwezig, vaak zelfs meer dan 100. Vermeldenswaardig zijn 15-8 (160), 4-9 (250), 6-9 (290) en 11-9 (200). Een ongelooflijke hoeveelheid voor zo'n klein plasje! In 1980 weer iets minder (max. 70 op 17-8), maar toen heb ik ook niet zo vaak geteld. 1981 nog minder: slechts 1 sept.-waarneming, en in juli-aug max. 25.

Wintertaling. Deze eend volgt in zijn voorkomen ongeveer hetzelfde patroon als de steltlopers, vooral dan iets later in het seizoen.

Goede tijden waren dan ook sept.

'77, en vanaf half aug. tot half

okt. in '78 en '81. In '79 en '80

werd de soort slechts in 20 % der

gevallen aangetroffen (juli-okt)

met max. 7 exx.. In wat ik goede

tijden noemde ontbrak de soort

vrijwel geen dag; de aantallen

variëren sterk per dag; meestal

waren er echter niet meer dan 15. Dagen met meer dan 20 stuks

waren 7 sept. '78 (30), 2 sept. '81 (50), 5 sept. '81 (25) en

16 sept. '81 (52 exx.). Ook buiten dit seizoen zijn er wel eens

waarnemingen van 1-5 exx., met name in febr.-april (15 % der

bezoeken).

Bergeend. Bijzonder onregelmatig aanwezig, meestal 1-5 exx.,

een enkele keer meer: 13-10-78 7 exx., 27-8-79 9 exx.. Over het

hele jaar gezien slechts tijdens 20 % der bezoeken aanwezig.

Een voorkeur voor een bepaald seizoen viel nauwelijks te bespeuren.

Globeend. Bekend van april-mei en van juli-nov., maar nogal onregelmatig; misschien is er iets voorkeur voor de "natte" jaren, bijv. in juli-aug. als er veel wilde eenden zijn. Meestal minder dan 5 exx. aanwezig; iets meer op: 31 okt. en 3 nov. '77 (6), en op 23 aug. '79 (7 exx.).
Pijlstaart. Tweemaal gezien eind juli 1978, 2 en 5 exx.,
Zomertaling. De volgende waarnemingen zijn bekend: 2 exx. 12 aug. '77, 3 exx. 17 aug. '78, 3 exx. 2 sept. '80.
Smient. 1 ex. 25 juli 1977 (vroeg!) en 4 exx. 20 nov. '78.

Duikenden zijn er gesignaleerd in de volgende soorten (en max. aantallen): kuifeend (72), brilduiker (30), tafeleend (7) en nonnetje (1).

Kuifeend. Tijdens een bezoek op 13 maart 1978 werden er 20 kuifeenden gezien, samen met 6 brilduikers en 1 nonnetje. In 1979 waren er (meest 2, maar soms 1, 4 of 5) kuifeenden zeer regelmatig aanwezig tussen half maart en begin april; verder nog 1 ex. op 18 juni. In 1981 tijdens de meeste tellingen van febr.-april wel 1-4 exx. present. 1980 was een heel vreemd jaar. Van begin febr. tot eind april waren ze steeds in grote getale aanwezig: 11-2 (10), 14-2 (34), 16-2 (18), 22-2 (42), 28-2 (50), 4-3 (50), 10-3 (42), 23-3 (40), 15-4 niets, 19-4 (56) en 22-4 zelfs 72 exx.! Een enorme hoeveelheid. Er werd veel gebalst. De reden waarom deze grote concentratie alleen in dit jaar aanwezig was is mij onbekend.

Brilduiker. 26 jan. 1978 zaten er 30 brilduikers op het plasje. Het gebeurt wel vaker dat er brilduikers 's winters een stormachtige Waddenzee even omruilen voor een beschut binnendijks plasje; vaak is er dan balts te zien, hoewel er ook nog vrij actief gefourageerd wordt. Andere dergelijke gebeurtenissen zijn: 13-3-78 (6), bijna konstant 1-4 exx. tussen half maart en half april 1979 met 12 exx. op 26 maart; 3-12-79 (12) en 11-2-80 (10 exx.). Vaak kreeg ik trouwens de indruk dat ze er geslapen hadden die nacht, want als ik in de grauwe ochtend-schemering passeerde (als eerste persoon voor mijn gevoel), vlogen alle aanwezige brilduikers vaak meteen weg, de dijk over.
Tafeleend. Slechts enkele malen gezien in febr.-april: 2 exx. op 26 maart 1979, 1 ex. op 10 april 1979, 7 exx. op 14 en 15 februari 1980, 1 ex. op 4 maart 1980 en 3 exx. op 22 april 1980.
Nonnetje. 1 waarneming: een mannetje op 13 maart 1978 was een vreemde eend in de bijt!

Met alle geweld wou hij namelijk een vrouwtje brilduiker overen, baltste er flink op los, en deed merkbaar jaloers tegen de aanwezige mannetjes brilduikers; die waren daar niet erg van gediend, maar hij gaf niet gauw op. Uiteindelijk vloog het helaas al bakkelelend de dijk over, waar de strijd zich ver op de Waddenzee voortzette.

Overige soorten watervogels.

Dodaars. In het voorjaar is de soort vermoedelijk vaak aanwezig maar houdt zich nogal verscholen; enkele keren verraadde hij zich door zijn baltsroep, bijv. op 24 april 1978, op 23 maart 1980 en onlangs nog op 9 mei 1982. Broeden kan dan ook niet uitgesloten worden geacht, al kon ik het tot nu toe nooit constateren.

Aalscholver. op 10 okt. vloog er 1 ex. heel laag over, maar zag tenslotte toch maar af van een landing.

Blauwe reiger. Bijna in alle maanden waargenomen (behalve in maart en juni); meestal betreft dat (nooit meer dan) 1 ex. in de dijksloot, maar een enkele keer ook wel in de plas zelf, vooral na verstoring bij de dijksloot: gefourageerd wordt er nooit in de plas.

Lepelaar. Waarschijnlijk kent de soort hier in de voorzomer regelmatig voor, maar omdat dat een tijd is met weinig ander aantrekkelijks, heb ik er meestal kennelijk geen aparte notitie van gemaakt; natuurlijk wel steeds als ik er een echte "telling" deed. Zo was de soort op 60 % van de juni-tellingen aanwezig, en op 10 % van de juli-tellingen. Meestal waren dat 1 of 2 exx., eenmaal zag ik er 3 tegelijk (16 juli 1977).

Knobbelzwaan. Vanaf 12 maart 1979 1 ex. enkele dagen aanwezig.
Grauwe gans. 2 exx. op 10 maart 1980.

Waterral. Deze soort wordt ondanks de verborgen levenswijze toch soms vrij vaak waargenomen, n.l. tijdens 10 % der bezoeken in juli-sept. '78, en 45 % der bezoeken in aug.-sept. '81. Maar het is niet uitgesloten dat ze ook in andere maanden zitten, ja zelfs broeden lijkt mogelijk.

Ze herrinner ik me dat tijdens de winter van '72-'73, toen ik een paar maanden woonde in het huisje de Redoute, dus net achter het Ceres-dijkje, daar vaak een waterral in de tuin zat, vooral in december. Hoe verborgen zo'n beest leeft blijkt dan uit het feit dat hij slechts een luttel aantal keren per maand een geluidje liet horen!

Porcelainhoen. Eénmaal waargenomen, n.l. op 16 aug. 1981.

Waterhoen. Slechts een keer gezien in mei (18 mei 1980), vaker in de periode juli-nov.. Bijv. in 1977 tussen 25 juli en 9 aug. steeds present, daarna niet meer. Hetzelfde gold voor 1978: alleen tussen 9 aug. en 28 sept. (1-4 exx.). In de jaren '79 en '81 verder slechts 4 waarnemingen genoteerd: enerzijds is dit een aanwijzing dat de soort er weinig voorkomt en niet broedt, anderzijds dat gewone soorten de neiging hebben niet genoteerd te worden!

Meerkoet. Bekend van alle maanden, uitgezonderd okt. en nov.. Bij droogvallen van de plas blijven er lang nog koeten aanwezig in het resterende water, niet zelden verblijven er dan 10-20 exx.(1978). Bijna van de ene dag op de andere verdwijnen ze dan, ook in de jaren dat de plas niet droogvalt! Zo zijn de laatste waarnemingsdata voor de diverse jaren: 1977 12 aug; 1978 20 aug; 1979 11 sept; 1980 17 aug; 1981 5 juli. Later in het jaar, of na de winterse vorstperiode, komen ze dan weer terug en beginnen direct weer met territoriumgedrag. Ze broeden er ook, maar niet elk jaar? In 1978 was mijn eerste waarneming van dat jaar 25-71 's Winters wordt er veel op het schapeland gefourageerd, waar bij de rietkraag steeds als toevluchtsoord fungeert. 's Zomers fourageren ze uitsluitend in de plas zelf, voor zover ik weet.

Dwergmeeuw. In mei fourageren wel eens enkele exx. in de plas, zoals op 13 en 17 mei 1979, 1 resp. 2 juv. exx..

Kokmeeuw, stormmeeuw en in iets mindere mate silvermeeuw behoren tot de zeer regelmatig aanwezige badgasten in de plas, Visdiefje. 1 of 2 exx. verteeven vooral in juli-sept. regelmatig op de plas, vaak 1 juv. met 1 ouder-vogel.

Om de overige vogelsoorten die er zijn gezien zal ik me maar niet druk maken, want dit artikel wordt al veel lijviger dan aanvankelijk de bedoeling was, en verder ontleent Ceres m.i. nu niet direct zijn belang aan de zangvogeltjes, duiven, of fazanten, al is een broedende rietgors en kleine karekiet natuurlijk nooit weg.

Voor nog een paar soorten wil ik een uitzondering maken.

Een enkele keer passeert een roofvogel het plasje, en blijft er dan even zoeken naar prooi. Ze zijn er enkele waarnemingen van blauwe kiek (april en aug), toranvalk (aug. en nov., wellicht vaker niet genoteerd), sperwer (niet genoteerd), boomvalk (mei) en valduil (maart-mei en okt.). Enkele andere soorten vlogen hoog over en hadden geen binding met het terrein.

Zwaluwen zijn laag boven de plas al heel vroeg in het jaar aan het fourageren, als je ze bijna nergens anders nog ziet; zowel boeren- huis- als overzwaluw zijn er dan te vinden.

Van de gale kwikstaart kan een slaapplek gemeld worden: ze verzamelden zich in de avondschemering van 10 sept. 1981 meer dan 100 exx. in het riet!

Met deze soortenrij besluit ik het overzicht van de vogelwereld van Ceres. Het is natuurlijk geen complete inventarisatie: alleen de meest interessante periodes werden frequent bezocht, het winterhalfjaar bijv. nogal incidenteel. Als er geen gekke dingen zaten werden de gewone soorten vaak niet genoteerd. Verder zitten er meestal vogels net achter de rietkraag, vanaf het fietspad onzichtbaar. Alleen op "leuke" dagen heb ik ook vanaf de andere kant gekoken. Hier kan een tip wellicht geen kwaad: misschien dat er mensen t.g.v. dit stukje Ceres iets vaker of grondiger gaan bezoeken. Door zijn kleine oppervlak is alles heel makkelijk te verstoren. De beste manier om een goed overzicht te krijgen is, om tegen de avond op het kleine westelijke dijkje te gaan zitten (van de PHpolder), dan blijft alles redelijk zitten en heb je het licht mee. Ook vanaf het gewone asfalt-fietspad is het overzicht trouwens vrij goed. Als de plas dan gedeeltelijk drooggevallen is, kan je op je gemak eens proberen al die verschillende soorten staltloperijtjes uit elkaar te houden (of bij een "natte" nazomer de eenden).

It is een goede oefening, want elke dag is de samenstelling er anders, en je kunt er zowat van alles verwachten. Ook rootteverschillen zijn dan prima te zien. Dat is leuk vogeltjes-lijken! Ik denk bijv. aan een dag als 7 aug. 1977 met 10 schol-sters, 1 goudplevier, enkele watersnippen, kieviten en steen-lopers, 5 bosruiters, 2 oeverlopers, 1 turaluur, 4 groenpoten, kanoeten, 1 kleine strandloper, 12 kemphanen en dan nog wintertaling, 1 bergeend, waterhoen, meerkoet en visdief; seuwen heb ik toen niet eens opgeschreven. Dat alles tesamen o een stukje "wad" van 100 x 50 meter!

8 sept. '78 met 6 wintertalingen, 1 waterhoen, 10 kieviten, bontbekken, 10 watersnippen, 1 wulp, 1 turaluur, 1 bosruiter, witgatje, groenpoot (gehoord), 5 kemphaan, 6 bontjes en 15 kleine strandlopers. Of 2 sept. '81 met 50 wintertalingen, scholekster, 6 kieviten, 1 goudplevier, 10 watersnippen, wulp, 1 witgatje, 2 oeverlopers, 14 zwarte ruiters, 1 groen-oot, 2 kleine strandlopers, 3 kemphanen en een waterral. Ook deze week (half aug. '82) zaten er alweer 350 eenden in 4 soorten, maar er was niets drooggevallen.

Het is duidelijk dat zo'n klein gebiedje het moet hebben van zijn diversiteit, i.t.t. bijv. een gebied als de Schorren, waar enkele soorten in groten getale aanwezig zijn. Een hele serie van dergelijke plasjes tesamen echter is ook voor grotere aantallen van belang, en gelukkig is Texel nogal rijk aan dergelijk gebiedjes, al heeft elk gebiedje weer zijn eigen karakteristieken. Enkele soorten vogels hebben juist enigszins een voorkeur voor kleinere plasjes zoals kleine strandlopers, rombekjes en grauwe franjepoten.

De graslandgordel met de dijkes om het plasje heen is, hoewel ornithologisch op zichzelf niet erg bijzonder, van groot belang als buffer voor al te veel menselijke verstoring. En die is er toch al genoeg, hetgeen opvalt wanneer je er regelmatig kijkt: onduidelijkheden die juist daar de beesten lekker even los laten rennen (het riet door bijv.) geven misschien nog wel de meeste onrust, naast lage vliegtuigjes (waar niet). Verder wordt er op brommers wel eens gecrossed over de bloemenrijke dijkes en door het lage riet; bijna jaarlijks zijn er klandes-ten kampeerdere die er vuilnis, al of niet in zakken, achter-aten, en soms complete gasstellen. Het is dus geen reservaatje in de traditionele zin, en er staan ook geen verboden toegang-ordjes. Wel is het onder de Natuurbeschermingswet geplaatst.

Maar beheer is er niet, afgezien van het gebruik als schapen-land en het jaarlijks bespuiten van de bereklauwen op het dijke i.v.m. de verkeersveiligheid!

Anderzijds zijn er ook weinig plekjes waar je juist zo vrij en zo dichtbij naar zoveel vogeltjes kan kijken!

Als het beheer er wel komt, hoop ik dat de plas regelmatig droog mag vallen.

Overigens heeft het gebiedje ook botanische en mycologische kwaliteiten, ook al is het genoemd naar de Romeinse godin van de landbouw! Kortom een plekje om zuinig op te zijn.

Marcel Groenendaal

BIBLIOTHEEK (zie pag.1).

1. "De Steenloper" van WGC-Den Halder. Met onze "buren" hebben we afgesproken dat we elkaar de kontaktorganen zullen sturen. Het is wel leuk om te weten wat zij doen. Wij hebben het april en het juli-nummer ontvangen.
2. "Vogels" van de Vereniging tot Bescherming van Vogels. Wij kregen de nummers 7,8 en 9.
3. "Weidevogels in de verdrukking" van de werkgroep weidevogels van de stichting Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland. Boekje met beschermingsmaatregelen (via Vogelbescherming).
4. Handleiding voor het uitvoeren van trektellingen van zichtbare landtrek van de Landelijke Werkgroep Vogeltrektellen.
5. Eerste mededelingenblad van de LWVT.
6. "Limosa". Eerste nummer van Limosa nieuwe stijl (samenwerking van NOU, SOVON/COV en Watervogels).
7. "Vogeljaar". Het eerste nummer van dit jaar met een artikel over Texel.

1969 heeft de Nederlandse Vereniging tot bescherming van Vogels de z.g. vrije vogelreservaten ingesteld. Met grondgebruikers worden afspraken gemaakt om de vogelstand hun terrein op vrijwillige basis zo goed mogelijk te beschermen zonder dat de normale bedrijfsvoering belemmerd wordt. Bijv. geen eitseiëren rapen, om gemarkeerde nesten vernemen, enz..

De heer Knupker wil stoppen met zijn consultancy van de NBBV voor Texel, omdat hij er weinig op het eiland is. Hij heeft aan de VWG gevraagd het van hem over te nemen. Het is de bedoeling van de NBBV al deze reservaten (hier 15) weer eens onder de vrede te nemen en eventueel nieuwe te vinden. Onze taak zou dan zijn:

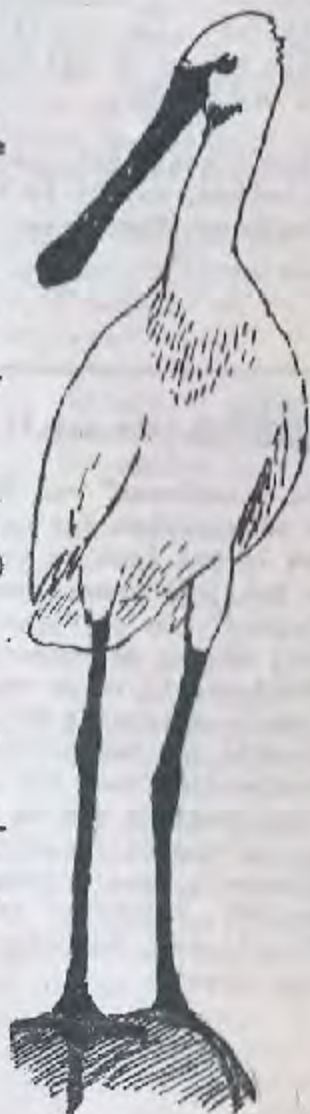
Het natrekken van de bestaande terreinen (de bordjes heb je vast wel eens zien staan)
Het aanbieden van service, zoals nesten markeren en markeren.

Boeren te vinden die hun terreinen tot vrije vogelreservaat willen maken.

Wat op dit moment de natuurbescherming op Texel een moeilijk onderwerp is geworden. Het is alle discussie rond het landschapspark, het lijkt het me nuttig om ons eerst eens te bezinnen over een eventueel consultancy alvorens tot deze toch wel noodzakelijke taak over te gaan.

Het kan gebeuren na de lezing van de heer Knupker op vrijdag 24 september. Daarna kunnen we eventueel afspraken maken met de vogelbescherming.

Hans Witte.

De zomertijd is een rustige tijd vinden een heleboel mensen. Niettemin hebben de vogelaars die met broedvogels bezig zijn in juni nog werk genoeg gehad. Vooral voor de echte zomervogels is dat nog een prima maand om te inventariseren. Wat die broedvogels betreft, de leuke en interessante gevallen en aantallen bewaar ik nog even tot in de herfst (in tegenstelling tot wat ik in de vorige aflevering vermeldde). Dan heb ik nog wat meer overzicht en zijn er wellicht nog wat meer gegevens binnengekomen. Ik denk bijv. aan gevallen van soorten als putter, de vliegenvangers, roodstaarten en grote lijsters buiten het bos, plevieren e.d.. Er zijn vast wel mensen die dergelijke leuke dingen weten. Geef ze dan even door. Ik kan niet alle leden opbellen en erom vragen!

En dan nog even over de rustige zomer. De rubriek is toch al weer aardig lang. Dat komt vooral omdat vanaf half juli de trek van steltlopers, maar ook die van roofvogels en zangvogels alweer op gang komt. In deze aflevering heb ik ook enkele waarnemingen opgenomen van rond Texel. Van Cor Smit die op ruime afstand van de Texelse dijk op de Vlakte van Kerken waarneming doet vanuit een wadhut en van Jan van Dijk en Dirk Kuiper, de bemanning van het patrouilleschip Phoca van Staatsbosbeheer, die de wateren rond Texel bevaren. Het zijn zaken die vanaf "de kant" niet zo makkelijk te zien zijn, maar waarvan het wel leuk is kennis te nemen.

Geoorde fuut: 31-5 1 ex. De Geul (CB), 24-6 2 exx. zwenmand Vlakte van Kerken (JvD&DK). Buiten de jaren waarin de soort op Texel broedde, was er maar 1 zomerwaarneming (17-7-63 3 exx. op de Waddenzee).

Jan van gent: 26-7 1 ad. ex. op NRC gebracht en daar gestorven. Volwassen dieren worden 's zomers heel weinig gezien.

Aalscholver: 24-6 6 exx. nabij de Kaap (JvD&DK), 29-6 1 ex. vliegend Vlakte van Kerken (JvD&DK). Juni-waarnemingen waren tot voor kort niet bekend.

Roerdomp: 1-6 1 ex. De Geul (CB), was al enkele malen eerder gehoord, data onbekend. Wanneer zou deze soort eens tot broeden komen op Texel?

Smitent: 16-7 1 ex. De Geul (FM&CB), 21-7 4 exx. Mokbaai (CB) en 23-7 3 exx. aldaar (FM).

1staart: 16-7 1 paartje Mokbaai (FM&CR).

rote zeeëend: 30 juli 1 ex. iets onder Oudeschild, voor de
 jk; was 10-8 ook nog daar (M. Groenendaal).

arte zeeëend: 17-6 30 exx. vliegend voor de Slufter en 80
 st van vuurtoren Eyerland, 24-6 30 exx. Westkom (W'zee o van
 st) (JvD&DK), 19-7 1 paartje voor De Schans (DS) en 27-7 1 ex.
 zee o De Cocksdoorp (CS). Jaarlijks worden enkelingen of
 eine groepjes in de zomermaanden op Wadden- en Noordzee gezien.

adese gans: 19-7 1 ex. Dijkmanshuizen (DS).

izerd: 5,7 en 19-7 1 exx. Staatsbossen/W'duinen/Bleekersvallei
). Mogelijk heeft dit ex. overzomerd (er waren ook waarne-
 ngen van 1 ex. tot eind mei). Verder 19-7 1 ex. (hetzelfde?)
 jkmanshuizen (DS) en 31-7 1 ex. Westerduinen (LD&LDA).

spendief: 31-5 1 ex. De Geul (CB),
 6 1 ex. Den Burg (H.Brugge & FM),
 6 2 exx. de Dennen (FM), en 2 exx.
 waarschijnlijk dezelfde Westerdui-
 n (LD), 9-6 1 ex. Bleekersvallei
 ar N (LD), 10-6 1 ex. Westerduinen
 ar NO (LDA&AD&SD), 11-6 2 exx.
 eekersvallei naar N (LDA), 17-6
 ex. Bleekersvallei naar N (LDA)
 7-7 1 ex. alweer naar Z (LD).
 t is altijd verbazingwekkend hoe
 at en vroeg wespdieven door-
 ekken. Die uitersten zijn vast
 en broeders?!

auwe kiekendief: 30-5 vrouwtje naar N Bleekersvallei (FM),
 -5 1 ex. De Geul (CB), 25-7 mannetje de Nederlanden (AD&SD).

sarend: 21-7 1 ex. Mokbaai (J.Driehuis).

rceleinhoen: 2 t/m 4-6 1 ex. gehoord De Geul (CB). Ook later
 g (data?). Wanneer zal van deze soort nu eens een zeker
 oedgeval vastgesteld kunnen worden?

udplevier: De eerste (?) op 23-7 20-tal Radijksweg (H.Hin).
 -7 3 exx. naar W Westerduinen (LD) en in de Mokbaai de eerste
 27-7 (21 exx., CS). Daarna meer en op meer plaatsen.

Iverplevier: 1-7 8 exx. De Mokbaai (CB).

genwulp: 30-6 ca. 60 exx. De Slufter (E.v.d.Spek), 1-7 1 ex.
 ordvlak e.o., daarna daar dagelijks tot 40 exx. fouragerend
 kraaiheidebessen (LD). Daarna ook op meer plaatsen verspreid
 er Texel waargenomen.

Grutto: 19-7 ca. 100 bijeen Waalenburg (DS). Ook elders in 2^e
 juli-helft groepjes; soms enige tijd op dezelfde weilanden die
 in mei veel door rosse grutto's bezocht worden.

Oeverloper: 11-7 3 exx. NIOZ-haven (JvD).

Witgatje: 2-7 eerste ex. gehoord naar Z Westerduinen (LDA).

Zwarte ruiter: 11-6 en 13-6 3 exx. Mokbaai (CB); 12-6 eerste
 gehoord naar Z Westerduinen (LD).

Groenpootruiter: 2-7 de eerste 15 exx. in De Slufter (E.v.d.
 Spek).

Bonte strandloper: 1-7 1 ex. Mokbaai (CB).

Krombekstrandloper: 19-7 1 ex. Ottersaat (DS) en 22-7 1 ex.
 Vlakte van Kerken (CS).

Kanoetstrandloper: 22-7 2 exx. Vlakte van Kerken (CS).

Drieteenstrandloper: 1-8 4 exx. (nog in zomerkleed) strand pl.
 21½ (AD&SD).

Kemphaan: 19-7 ca. 100 Waalenburg en 24-7 ca. 100 't Noorden
 (DS), 31-7 minstens 110 achterdeel De Bol (AD).

Kleine jager: 26-7 1 ex. Razende Bol (JvD).

Jager spec.: 14-7 al 1 ex. (waarschijnlijk kleine -) De Geul
 (CB).

Zwarte stern: 21-7 3 exx. Vogelzwin (CS).

Zwartkopmeeuw: 1 ex. 2^e jaars De Hors (FM&CR).

Dwergmeeuw: 12-6 1 subadult ex. Mokbaai; ook na -13-6 af en toe
 nog juv. exx., geen exacte data (CB).

Zeekoet: 28-7 1 ex. in de rui, met stookolie, op NRC gebracht.
 Zomerwaarnemingen zijn vrij zeldzaam.

Grauwe klauwier: 5-6 en 17 en 18-6 1 mannetje De Geul (niet
 broedend) (CB).

Kramsvogel: 31-7 2 exx. naar N Moesvlakje (LD).

Beflijster: 19-6 1 vrouwtje Westerduinen (LD); dit is de 6^e
 Texelse juni-waarneming.

Paapie: 4-6 1 mannetje Westerduinen (LD); de soort broedt daar
 niet, dus nog een doortrekker/zwerver.

Nachtgaa! 31-7 1 ex. rond keet Westerduinen (LD); alweer een
 doortrekker.

Kleine karekiet: 5-7 1 ex. zingend Westerduinen (LD); is geen
 broedvogel aldaar. 'Zomers kunnen we gedurende enige tijd wel
 meer zingende exemplaren horen die kennelijk nog rondzwerven.

Kruisbek: 6-6 4-tal waaronder 1 man bos Z de Koog (W.Belman).

Keep: 4 t/m 8-6 1 roepend en zingend mannetje bos Z De Koog (AD
 &SD), 16-7 1 mannetje Randweg (FM).

zoek: 2-6 1 ex. de Petten, gezien door een Engelsman wiens naam ik niet genoteerd heb (dom dus!). Dit is de 2^e juni-waarneming.

Adriaan.

Onder CB, JvD, LD, LDa, DK, FM, CR, CS en DS dient men resp. te verstaan Cees Bruin, Jan van Dijk, Lieuwe Dijkse, Leo Daalder, Dirk Kuiper, Frits-Jan Maas, Cees Roselaar, Cor Smit en Dick Schermer. (o wee, op zijn minst ben ik vergeten!) Adriaan Dijkse (AD) en Sytke Dijkse (SD). (ik hoop niet meer).

ESTUUR.

Penningmeester: Hans Witte, Warmoesstraat 69, 1791 CP Den Burg.
Telefoon-nr 362569495 t.n.v. WVG Texel en bovenstaand adres.

Redactie: Marcel Groenendaal, De Ruyterstraat 130, 1792 AP
Hudeschild (02220-4182) en Gerard Nieuwland, Zeebries 6, 1791
LL Den Burg (02220-4405).

Voorzitter: Dick Schermer, Molendwarsstraat 2, 1791 DN Den Burg
(02220-4239)

Waarnemingensecretaris: Adriaan Dijkse, Duinroosstraat 20,
1796 BJ De Koog.

PLAATJES.

De tekeningen voor dit nummer werden gemaakt door
Marcel Groenendaal pag. 10, 11, 13, 15 en 17
Frits-Jan Maas pag. 2 en 22
Dick Schermer pag. 6/7 en 20.

VOGELWAARNEMINGEN graag binnen voor 26 sept. bij Adriaan.

COPY Skor 5 graag binnen voor 1 okt. bij Marcel.
Mensen die mij de copy getypt toesturen (en die zijn er; uitstekend!) kunnen het voor mij nog gemakkelijker maken door hun regellengte even op 62 in te stellen! Alvast bedankt.